

ИЗЛОЖБА

Новица Трајковски

ПОРТРЕТИ

НОВИЦА ТРАЈКОВСКИ е роден на 21 декември 1962 година во Скопје. Факултет за ликовни уметности завршил во Скопје, во класата на проф. Родољуб Анастасов. Дипломирал есента 1988 година. Член е на ДЛУМ.

Самостојни изложби:

Штип '86; Битола '98 и '91; Охрид '89; Скопје '91 – Дом на АРМ; Дом на млади.

Награди: Ѓорѓи Зографски за сликарство – 1981 год.

Групни изложби:

Учество на сите студентски изложби од '82 год. до '87 год. Студенти дипломци '88 год. II Биенале на млади – Скопје '89 год. Ноемвриската изложба во Битола на „ДЛУБ“ како гостин '89 „Заедно“ манифестација на Р.У. „Ѓуро Ѓаковиќ“ – Сараево – Скопје III – Адреса: „Боро Менков“ 1/ IV–IV.

Скопје

Биенале на млади 91; Скопје и Биенале на млади 93.

Новица Трајковски

РЕАЛИСТИЧНОТО ВО ПОРТРЕТИТЕ НА НОВИЦА ТРАЈКОВСКИ

Новица Трајковски (роден 1962) рано ја откри својата основна преокупација—наклоноста спрема визуелниот податок и сликарскиот реализам. Тој оформи, прво на скопскиот Факултет за ликовни уметности и потоа самостојно, завидна техничка вештина. Серијата слики „Портрети на современици“ е во основа тематски и стилски заокружена целина. Таа произлезе од авторовите актуелни преокупации и замислата да изврши избор и да наслика портрети на личности кои тој ги респектира и познава, од различни средини и различни генерации. Сите оние кои, според неговите зборови „оставаат печат на новата држава“.

Портретите се, без исклучок, изработени според жив модел, непосредно во текот на една или неколку сеанси на позирање. Таквиот природ делува на ликовната обработка и крајната вообличеност на портретите. Тие се главно изведени во техника масло врз платно и еден дел во комбинација на аква-рел, пастел и дрвени бои. Сликарот настојува низ непосредниот контакт со моделот да ја задржи верноста на ликот и да долови некои карактеристични моменти од неговата природа. Тој сака на одреден начин да допре до физиономската и психолошка вистина на портретираната личност. Поаѓајќи од неа во работата сликарот вградува и дел од сопствената природа и уметнички сознанија. Главното внимание е задржано на главата, допојасниот или тричетвртински портрет поставен во анфас, полупрофил или строг профил. Задржана е секојдневната, работна и свечена облека што на свој начин зборува за природата на личноста, за нејзината професија. Портретот е издвоен врз плошна поедноставна основа без додатоци или „украси“ кои можат да го одвлечат нашето внимание

од главниот предмет. Нагласена е статичната поза без гестови што може да значи опуштеност, но исто така и неместеност на моделот.

Сликарот ни го открива на еден впечатлив начин својот стремеж кон реално согледување и толкување на моделот, со акцент на постигнување изразита сличност на физиономскиот и психолшки идентитет на личноста. Тој со своите дела го поткрепува впечатокот на стварност си сите поединости, не отстапувајќи од „визуелната вистина“ ниту тогаш кога треба да наслика физиономија со одредени недостатоци. Авторот длабоко ја почитува индивидуалноста, особините на човечкиот карактер, пресен за социјалната улога на својот модел. Остварена е присност но и забележлива дистанца во довршувањето на портретот. Новица Трајковски поседува способност за реалистичко истражување и кога се доближува до мошне дискретна идеализација и симболично претставување. Инсистирањето на деталот едновременно значи стремеж да се вклопи во единствена синтеза. Портретите на владиката Михаил и на Валентина Божиновска се доближуваат до замислата на една икона. Потенциран е рељефот на ликот, но е нагласена и контурата, како и строгата фронтална поставеност на допојасно претставените личности.

Новица Трајковски работи во духот на модерната традиција на реалистичкиот портрет, асимилирајќи примеси на импресионистичкото и експресионистичкото сликарство, на фотореализмот. Тие елементи се најчесто соединети во едно дело, и на портретот решен на цврста реалистичка основа му даваат поголема живост и изразеност. Од една страна постои чувството за натуралистичко одредување на инкарнатот на ликот и материјализација на предметот, на светлината која низ тонските решенија учествува во градењето на волуменот. Раководен од особините на портретираната личност, но и од сопствениот внатрешен „нерв“ сликарот постигнува „звучен формализам“ и зголемен колористички интензитет и психолошка напнатост на портретот. Во некои од нив се забележуваат карактеристични деформации (во цртеж и пропорции) што произлегуваат од аголот на посматрање, во процесот на самата обработка и не се добиваат секогаш намерно. Авторот, раководен од импресијата и внатрешното доживување без кое нема уметност, стреми да ја достигне формата и содржината на портретираната личност, да ја определи сопствената мерка на довршеност на сликата.

Портретите на Новица Трајковски поседуваат карактеристики на непосредна опсервација, пластичност во обработката и живост во верното делување на ликот, како и уверлива материјализација на секој дел. Со непосредност на доживувањето и реализацијата се одликуваат портретите на Блаже Конески, Илија Солев, потоа на Ацо Цандовски, Сунчица Божиновска итн. Портретите изработени од Новица Трајковски можат да се споредуваат со нашите современици, да се наоѓаат врски меѓу карактерот и изгледот на личноста со насликааниот портрет. Тие се тема каде уметникот доаѓа во директна врска со природата, со личности спреме кои воспоставува свој однос, свое доживување. Неговата цел е да постигне физичка сличност и објективното во индивидуалноста на портретираната личност да го збогати со сопствено чувствување и толкување, затоа да се укаже на заклучокот на Ц.П. Хенеси, кој проучувајќи го портретот во ренесансата смета дека „портретното сликарство е првенствено искуствено“. Денес може да се посведочи за сложените и чувствителни односи меѓу „моделот“ и сликарот, за начинот на одредувањето и пластичното вообличување на индивидуалните карактеристики на личноста на кои делуваат минливите состојби и случувања. Портретот има наслов, тој е именуван, но секогаш остануваат забележани оние остварувања во кои е постигната уметничка вредност, уверлива и силна вообличеност на одредена индивидуалност и личност.

Сликарот во непосреден допир во ликот и душата на една одредена личност стекнува присност со предметот, остварува точност во описот и збиеност во изразот, некаде пренагласени така што довршеното дело се открива интимно и хумано. Портретите на Новица Трајковски се живо доловени и подложни на интерпретација наоѓајќи се по начинот на обработка меѓу (популарниот) и (аристократски) реалистичен портрет.

Делата од Новица Трајковски, со сите овие белези, претставуваат своевиден придонес во развојот на македонскиот реалистичен портрет кој има развиена модерна традиција. Тоа е од важност за разбирање на прашањата поврзани со потесното уметничко подрачје на овој жанр, како и на историјата на културата и менталитетот на овој народ.

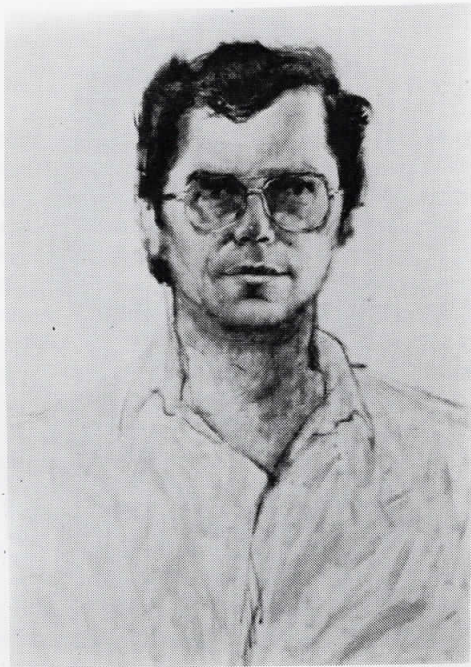
Владимир ВЕЛИЧКОВСКИ

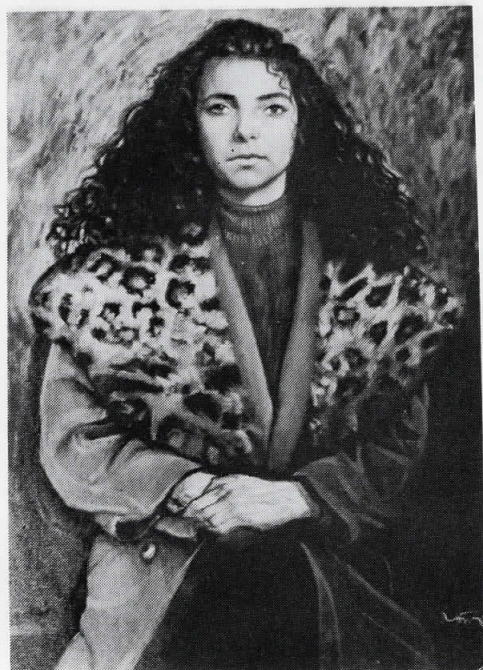
Карпош Бошковски

Сотир Голабовски

Владо Поповски

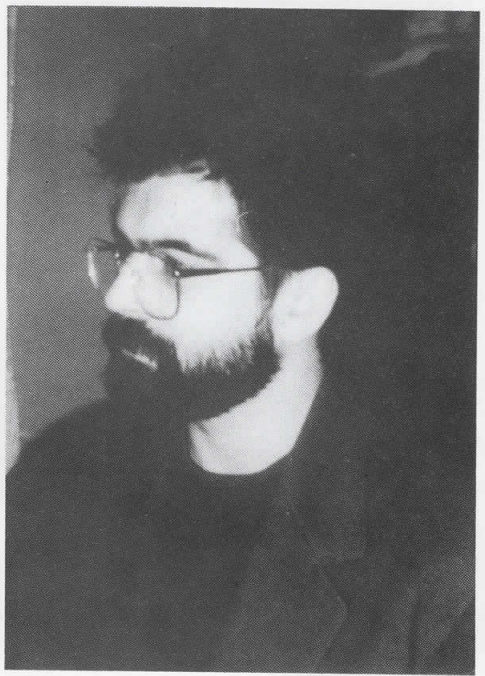
Валентина Божиновска

Елица Бранова

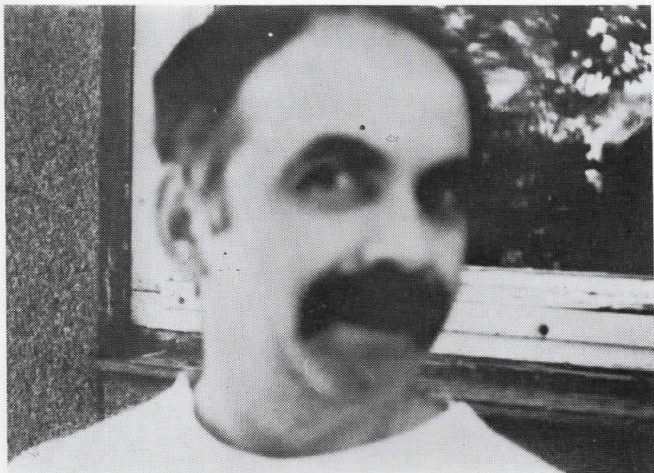
Генерал Фин Сиemark Томсен

Тодор Петров

Петре Бочваров

Бошко Ацевски

Есма Редєпова

Блаже Ристовски

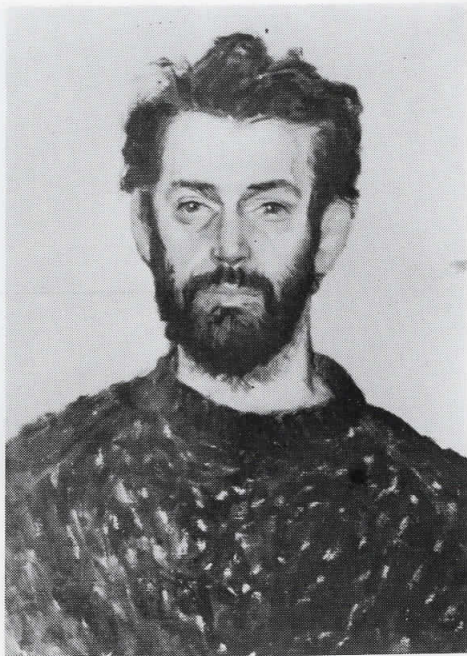
Сунчица Божиновска

Генерал Драгољуб Боцинов

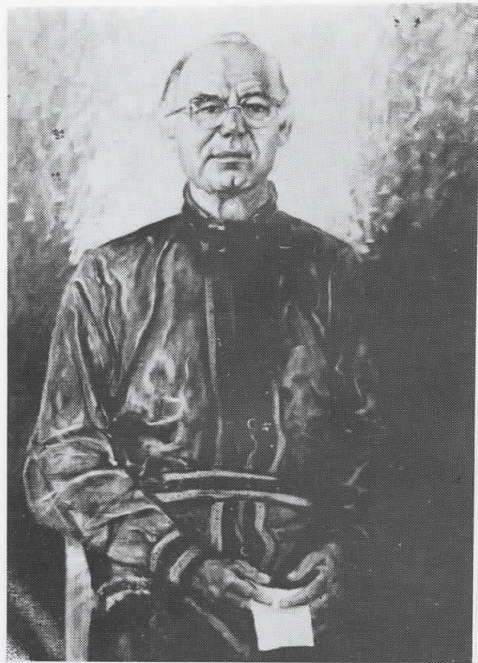
Љубен Пауновски

Јакв Ванчо

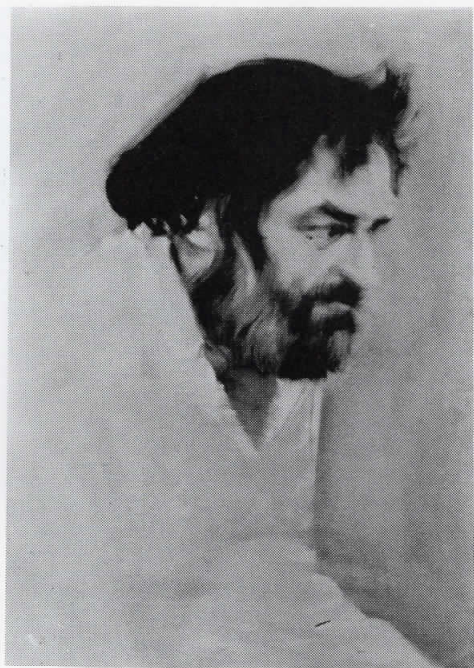
Цца

Стево Теодосиевски

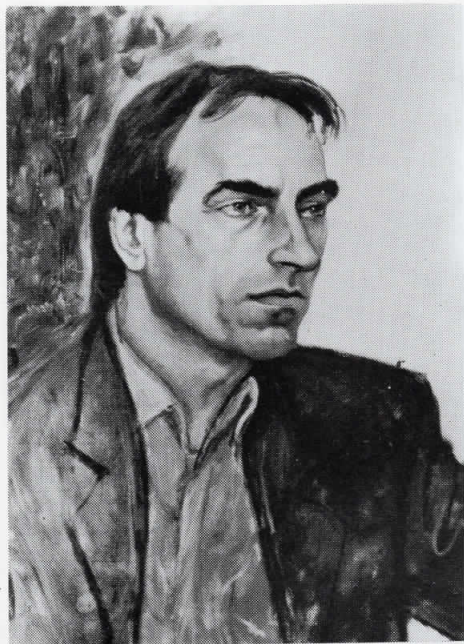
Снежана Клинчарова

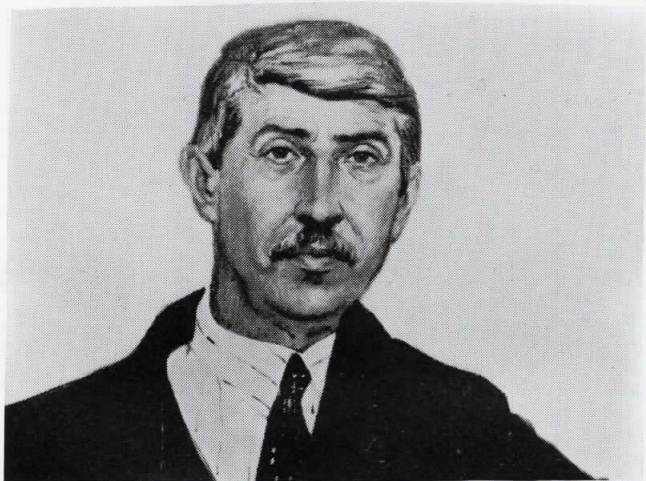
Илија Солев

Медо Чун

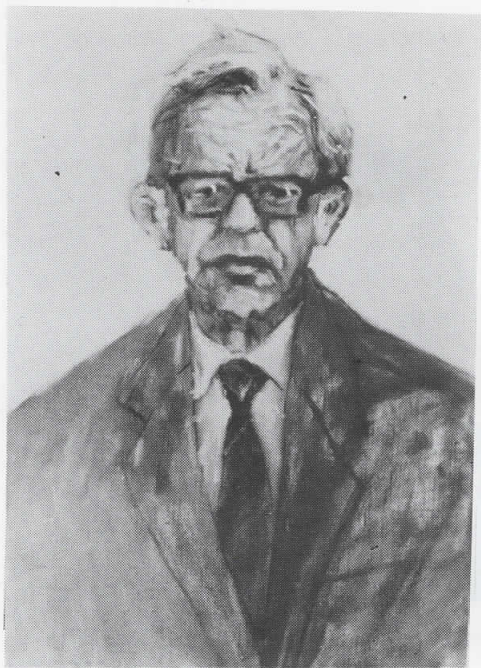
Веле Стојкоски

Љубомир Димовски

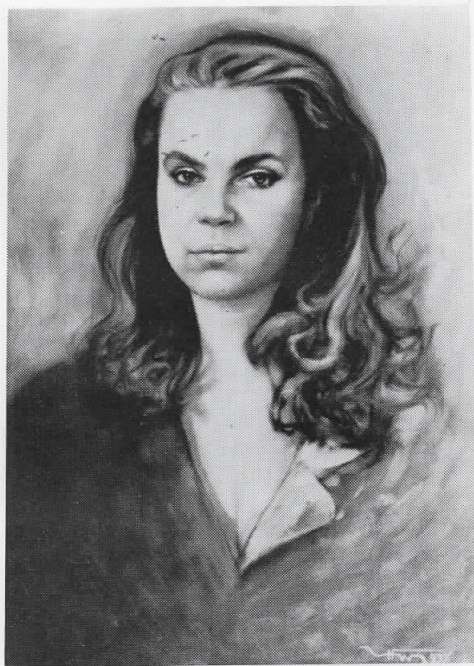
Пеце Атанасовски

Блаже Коневски

Никола Кљусев

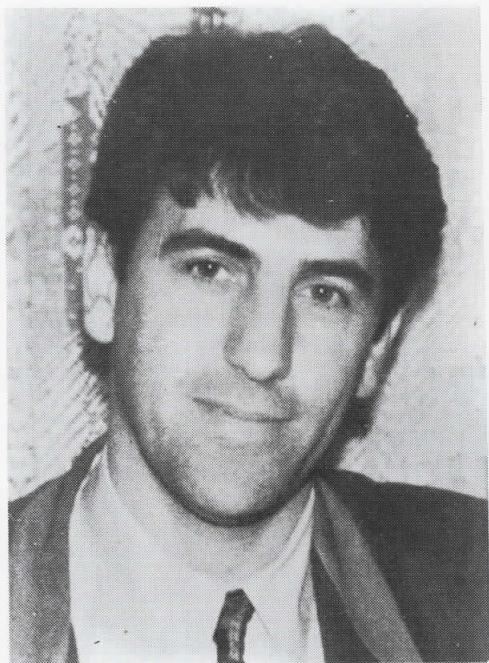
Сандра Титизова

Љупчо Георгиевски

Санде Стојчевски

Ѓоко Хаџиевски

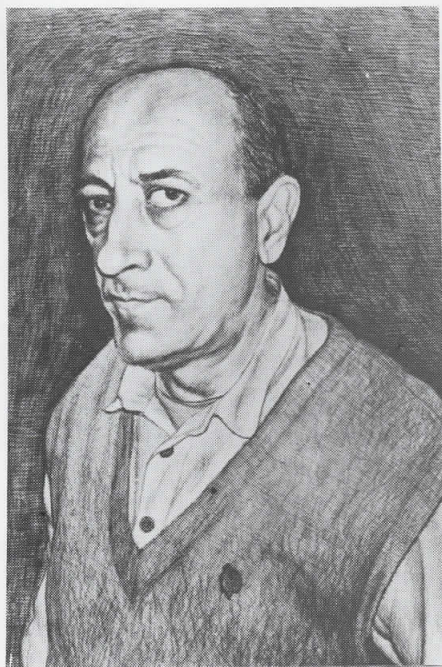
Младен Србиновски

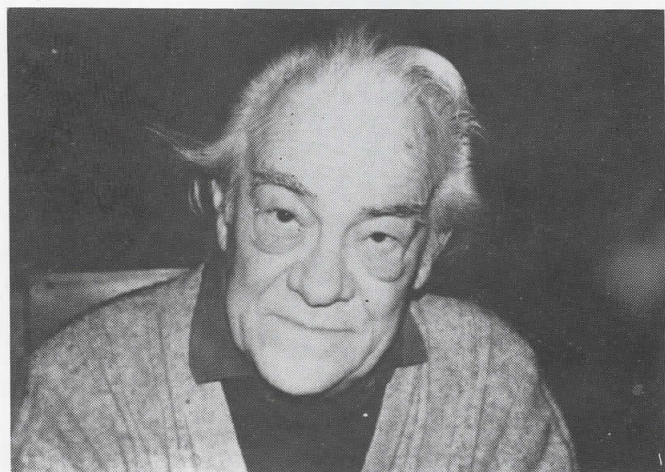
Шукри Рахими

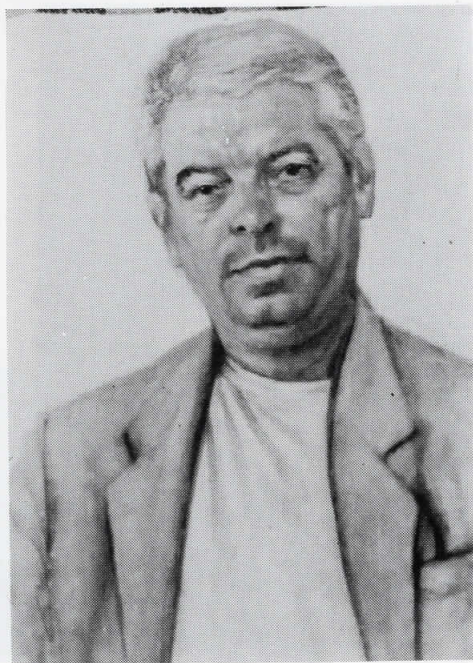
Борис Петковски

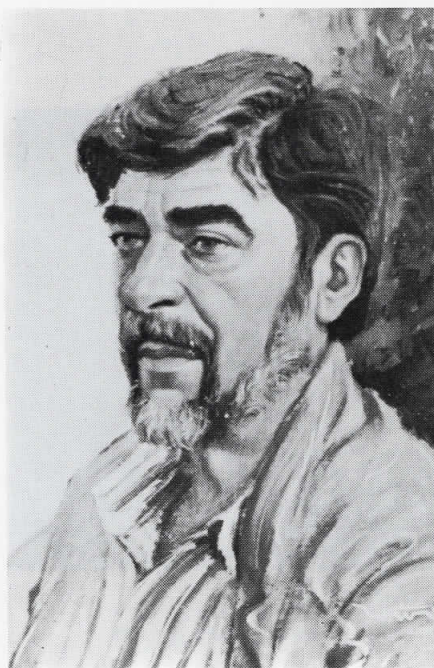
Родољуб Анастасов

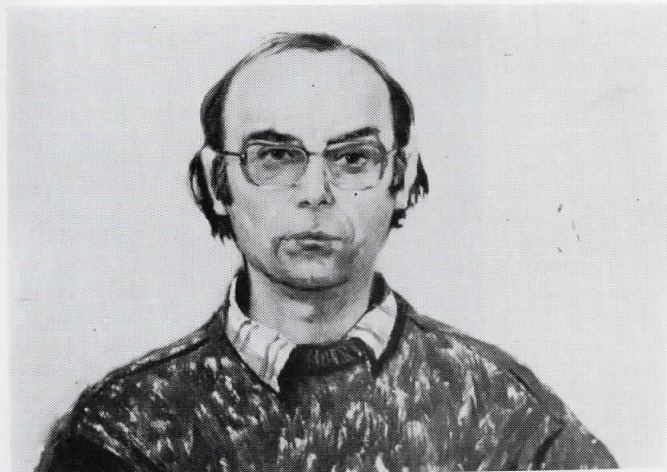
Димитар Кондовски

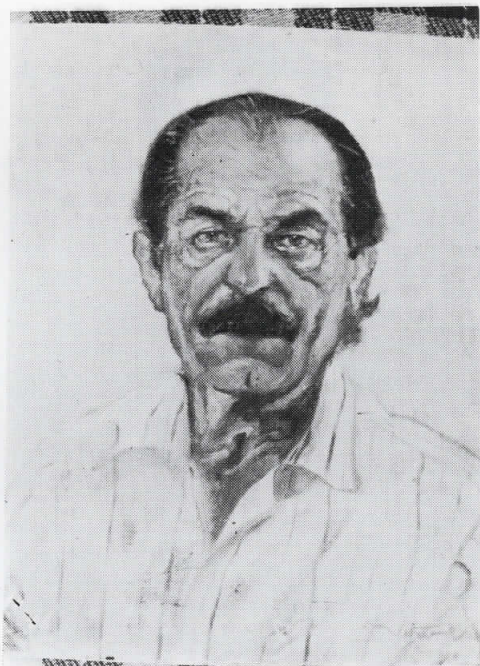
Славе Николовски – Катин

Јовица Угриновски

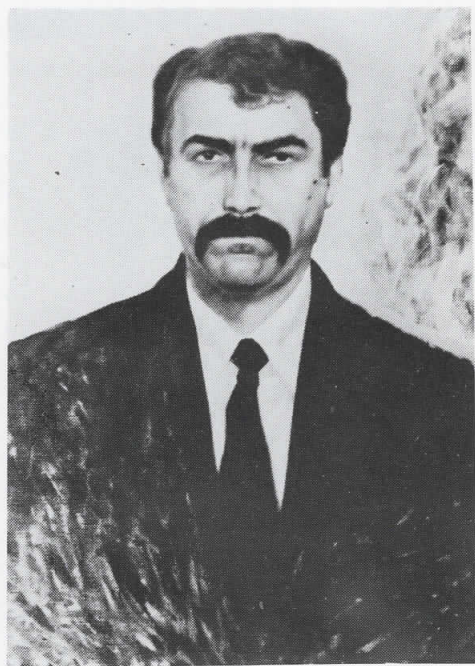
Владо Величовски

Митко Анастасовски

Митрополит повардарски
г. Михаил

Алекса Стаменковски

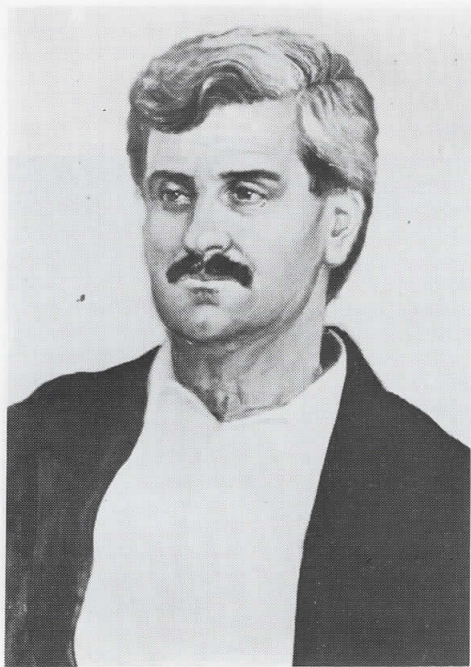
Александар Цандовски

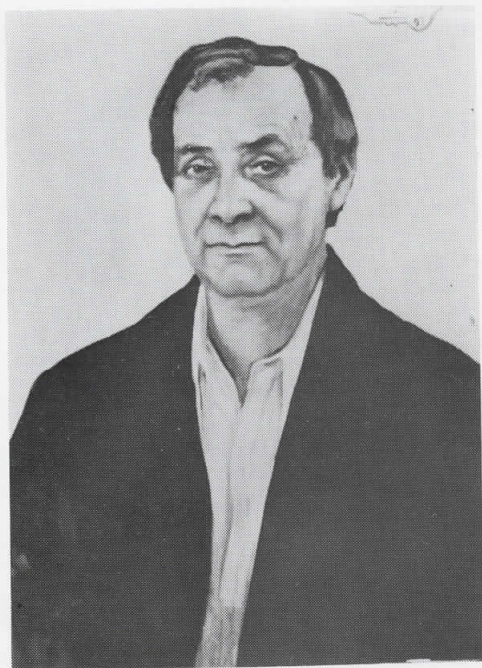
Драган Јовановски

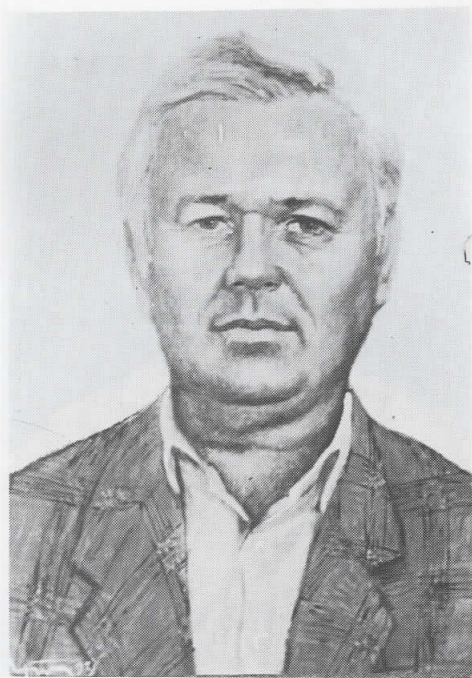
Митрополит Полошко-кумановски
г. Кирил

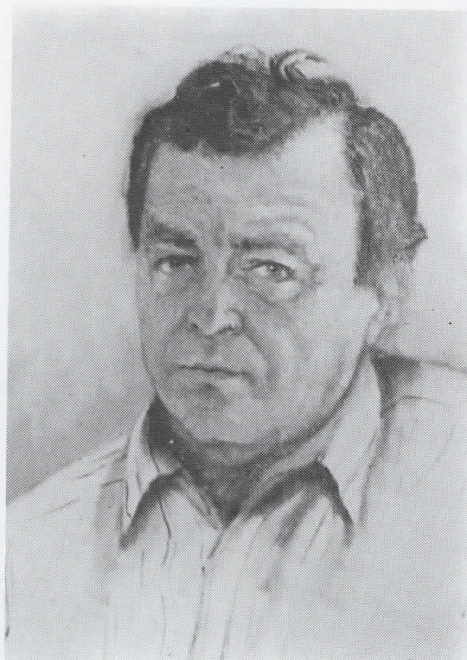
Петар Гошев

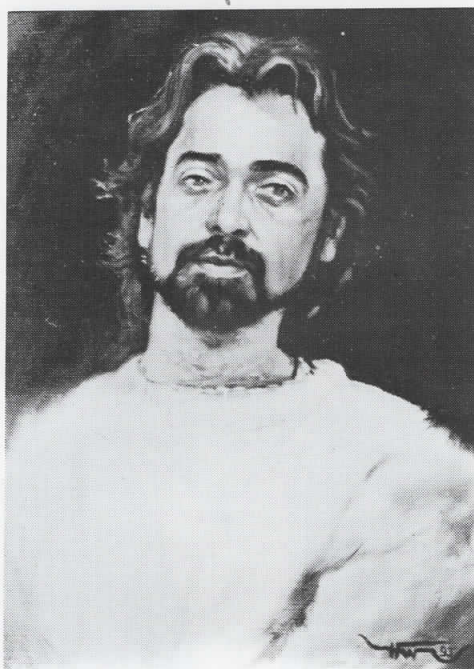
Иванчо Георгиевски

Михајло Георгиевски

Сталин Лозановски

Јордан Даниловски

Проектот го помогнаа
господинот Иванчо Георгиевски (Би-Си), Скопје
и
господинот Петре Бочваров, Скопје

Издава
НИП „ГУРГА“ – Независни изданија (1993)
Скопје, 11 Октомври 2/6-2, тел. (091) 211-048

За издавачот
Никола Костески

Тираж 300

Печат А.Д. ГИТ „Гоце Делчев“ – Скопје